

روز اخلاصات مدرک علمین ایران
توسیع مدرک

۲۲۲۱۵

۱۳۸۲ / ۴ / ۵ -

بسمه تعالی

دانشگاه تربیت معلم تهران

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته تحقیقات آموزشی

موضوع:

بررسی تأثیر بازخورد در ارزشیابی تکوینی بر پیشرفت تحصیلی درس

علوم تجربی دانش آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی شهرستان بوکان

در سال تحصیلی ۸۲-۱۳۸۱

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر بهرام محسن پور

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر عزت‌الله نادری

پژوهشگر: بهمن کرد

۴۴۴۷۶

مراکز اطلاعات مدارس عالی
توسعه و ارتقاء

بسمه تعالی

دانشگاه تربیت معلم تهران
دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

این پایان نامه تحت عنوان: بررسی تاثیر باز خورد در ارزشیابی تکوینی بر پیشرفت تحصیلی درس علوم تجربی دانش آموزان پسر پایه پنجم شهرستان بوکان در سال تحصیلی ۸۲-۱۳۸۱ که به منظور دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی توسط بهمن کرد تهیه و تدوین شده است، در جلسه ۸۱/۱۲/۱۷ با حضور داوران پس از دفاع با نمره ۱۹ و (درجه عالی) مورد تایید قرار گرفت.

استاد راهنما: جناب آقای دکتر بهرام محسن پور

استاد مشاور: جناب آقای دکتر عزت الله نادری

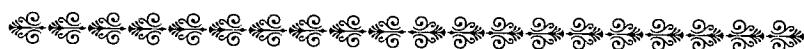
استاد داور داخلی: دکتر رضا محمودی

استاد داور خارجی: دکتر محمد حسن پروند

مدیر گروه و نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده علوم تربیتی:

دکتر رضا محمودی

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران
تهیه مدارک

تقدیم به :

فانواده ام که بستر کسب دانش را برایم فراهم کرده اند.

9

پژوهشگرانی که وقت گرانبها و شریف خود را صرف تولید دانش و

مقیقت یابی می کنند

9

معلمانی که همانند شمع هدایتگر می سوزند و بر ذهن پاک و

بی آلایش فرزندان ایران زمین تغم معرفت می افشانند.

تقدیر و تشکر

«من لم یَشکر المخلوق له یَشکر الخالق»

سپاس مخصوص ایزد لایزال است که کونین سر بر آستان قدرت او نهاده اند. او را شکر می گویم که تا کنون غریق بحر بیکران الطاف و عنایات وی بوده ایم و همواره چشم امید را به درگاه رحمن و پر عظمت وی دوخته ایم.

بدون شک، به ثمر رسیدن کارهای تحقیقاتی با اسلوب علمی امکان پذیر نیست مگر با همفکری و مساعدت دانشمندان و صاحب نظران عالم. پایان نامه ای که در پیش رو دارید، به حقیقت حاصل تلاش و مساعدت اساتید بزرگواری است که هر یک به نوعی مدیون الطاف خویش نموده، بدیهی است نقاط ضعف و لغزش های احتمالی موجود را شخصاً به عهده می گیریم، اما نقاط قوت و برجسته این پایان نامه را ناشی از کمک های بی شائبه اساتید معزز می دانم و بر خود واجب می دانم که از تمامی آن بزرگواران تشکر و قدردانی نمایم.

والا ترین مراتب سپاس و قدردانی را به پیشگاه استاد علم و اخلاق، جناب آقای دکتر بهرام محسن پور تقدیم می نمایم. استاد راهنمای بزرگواریم علاوه بر قبول زحمات این پایان نامه، همواره چون معلمی دلسوز، نکته سنج و سخت گیر بود و جلوه های پنهان امور را برایم روشن می نمود.

سپاس فراوان به محضر استاد فرزانه، جناب آقای دکتر عزت ... نادری که مشاورت این پایان نامه را قبول نموده و در تمام مراحل این تحقیق با پیشنهادهای عالمانه خود مرا یاری رساند، خالصانه و صادقانه تشکر می شود.

هم چنین از ریاست محترم اداره آموزش و پرورش شهرستان بوکان جناب آقای ناصر بشیرپور و مسؤول واحد تحقیقات آموزش و پرورش و دبیر دبیرستان های آن شهرستان، جناب آقای ناصر صدقی بوکانی و هم چنین سایر رؤسا و معلمان محترم که در اجرای این تحقیق صمیمانه و صادقانه ما را یاری نمودند، نهایت تشکر و قدردانی می شود.

و در نهایت از سایر دوستان دانشجوی که به نحوی در انجام این پژوهش ما را یاری فرموده اند، صمیمانه تشکر می شود.

چکیده:

عنوان این پژوهش: بررسی تأثیر بازخورد در ارزشیابی تکوینی بر پیشرفت تحصیلی در درس علوم تجربی دانش آموزان پسر پایه پنجم ابتدایی شهرستان بوکان در سال تحصیلی ۸۲-۸۱ می باشد.

هدف پژوهش: هدف پژوهش حاضر مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزانی بود که در ارزشیابی تکوینی بازخوردهای کلامی، نوشتاری و ترکیبی از آن دو دریافت می کردند با پیشرفت تحصیلی آنانی که بازخوردی دریافت نمی کردند؛ هم چنین به مقایسه تأثیرات هر یک از انواع بازخوردها (کلامی، نوشتاری و ترکیبی از آن دو) بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفت، تا به این ترتیب کارایی و اهمیت این شیوه های آموزشی در درس علوم تجربی مشخص شود.

فرضیه های پژوهش: با توجه به هدف های تحقیق، فرضیه های مطرح شده در این پژوهش عبارتند از:

(۱) بین پیشرفت تحصیلی دانش آموزانی که در آزمون های تکوینی بازخورد دریافت می کنند، با دانش آموزانی که بازخورد دریافت نمی کنند، تفاوت معناداری وجود دارد.

(۲) بین پیشرفت تحصیلی دانش آموزانی که در آزمون های تکوینی بازخورد نوشتاری دریافت می کنند، با دانش آموزانی که بازخورد کلامی دریافت می کنند، تفاوت معناداری وجود دارد.

(۳) بین پیشرفت تحصیلی دانش آموزانی که در آزمون های تکوینی بازخورد نوشتاری دریافت می کنند، با دانش آموزانی که بازخورد ترکیبی از کلامی و نوشتاری دریافت می کنند، تفاوت معناداری وجود دارد.

نمونه پژوهش: برای نمونه گیری از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای چند مرحله ای استفاده شد و تعداد نمونه مورد بررسی ۱۴۰ دانش آموز کلاس پایه پنجم ابتدایی در شهرستان مذکور بود. در ضمن برای برابر و همسان بودن گروه های مورد مطالعه از پیش آزمون، آزمون هوش (تست ریون) و پایگاه اقتصادی - اجتماعی استفاده شد.

روش تحقیق: روش مورد بررسی در این مطالعه، روش تحقیق شبه آزمایشی بود که در محیط واقعی کلاس ها اجرا گردید، متغیر مستقل با عنوان بازخورد در ارزشیابی تکوینی در سه سطح آزمایشی کلامی، نوشتاری و ترکیبی از آن دو (کلامی - نوشتاری) و یک گروه کنترل و متغیر وابسته، میزان پیشرفت تحصیلی در درس علوم تجربی است که بعد از اجرای ۱۱ آزمون تکوینی در ۱۱ هفته متوالی مورد مطالعه قرار گرفت.

روش های آماری: برای توصیف و سازماندهی داده های حاصل شده از پیش آزمون و پس آزمون از شاخص های آمار توصیفی و برای تجزیه تحلیل داده ها از آزمون T و تحلیل واریانس یک راهه و آزمون تعقیبی توکی HSD استفاده شد. سطح معناداری برای آزمون فرضیه ها $\alpha = 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته های تحقیق: نتایج نشان داد که بازخورد به شیوه های گوناگون اعم از کلامی، نوشتاری و ترکیبی از آن دو در آزمون های تکوینی در مقایسه با گروه کنترل تفاوت معناداری وجود دارد.

بین نتایج بازخوردهای کلامی در مقایسه با بازخوردهای نوشتاری در آزمون های تکوینی تفاوت معناداری وجود دارد.

و همچنین بین نتایج بازخوردهای نوشتاری با بازخوردهای ترکیبی (کلامی، نوشتاری) در آزمون های تکوینی تفاوت معناداری مشاهده نشد.

کلید واژه ها: شیوه های ارزشیابی، ارزشیابی تکوینی، بازخورد، بازخورد کلامی، بازخورد نوشتاری، بازخورد کلامی -

نوشتاری، پیشرفت تحصیلی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول، طرح تحقیق

- ۱-مقدمه..... ۱
- ۵-بیان مسأله..... ۵
- ۶- اهمیت و ضرورت مسأله..... ۶
- ۷- اهداف تحقیق..... ۷
- ۸- هدف کلی..... ۸
- ۸- هدف ویژه..... ۸
- ۸- سؤال های تحقیق..... ۸
- ۹- فرضیه های تحقیق..... ۹
- ۱۰- روش تحقیق..... ۱۰
- ۱۲- ابزارهای اندازه گیری..... ۱۲
- ۱۳-آزمون تکوینی..... ۱۳
- ۱۳- آزمون تراکمی..... ۱۳
- ۱۴- آزمون هوش..... ۱۴
- ۱۴- جامعه آماری..... ۱۴
- ۱۴- روش نمونه گیری..... ۱۴
- ۱۵- روش های آماری (تجزیه و تحلیل آماری)..... ۱۵
- ۱۶- محدودیت های تحقیق..... ۱۶
- ۱۶- محدودیت های در اختیار پژوهشگر..... ۱۶
- ۱۷- محدودیت های خارج از اختیار پژوهشگر..... ۱۷
- ۱۸- تعریف عملیاتی واژه ها و اصطلاح ها..... ۱۸

فصل دوم: ادبیات

- ۲۲.....مقدمه.....
- ۲۳..... سیر تحول (تاریخچه) ارزشیابی آموزشی.....
- ۲۷..... تعریف اندازه گیری.....
- ۲۸..... تعریف ارزشیابی و ارزشیابی آموزشی.....
- ۳۱..... تفاوت اندازه گیری و ارزشیابی.....
- ۳۱..... پیشرفت تحصیلی.....
- ۳۲..... تعریف پیشرفت تحصیلی.....
- ۳۳..... عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی.....
- ۳۳..... هوش و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی.....
- ۳۵..... انگیزش و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی.....
- ۳۸..... خانواده و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی.....
- ۴۰..... ارزشیابی و تأثیر آن بر پیشرفت تحصیلی.....
- ۴۰..... انواع ارزشیابی و کارکردهای آن.....
- دسته بندی ارزشیابی های آموزشی با توجه به هدف و
- ۴۲..... زمان استفاده از آنها.....
- ۴۷..... بازخورد و ارزشیابی تکوینی از دیدگاه صاحب نظران.....
- ۵۳..... مهمترین فواید ارزشیابی تکوینی برای یادگیرندگان.....
- ۵۶..... مهمترین فواید ارزشیابی تکوینی برای معلمان.....
- ۵۹..... بازخورد.....
- ۶۴..... پیشینه تحقیقات انجام گرفته در داخل و خارج.....
- ۶۵..... خلاصه تحقیقات انجام شده در خارج.....
- ۶۷..... خلاصه تحقیقات انجام شده در ایران.....

فصل سوم: روش تحقیق

- ۷۱.....مقدمه -
- ۷۱.....روش تحقیق -
- ۷۵.....جامعه آماری -
- ۷۶.....نمونه و روش نمونه گیری -
- ۷۸.....نوع تحقیق -
- ۷۹.....متغیرها -
- ۷۹.....متغیر مستقل -
- ۸۰.....متغیر وابسته -
- ۸۱.....متغیر ناخواسته یا نامربوط -
- ۸۲.....ابزار و روش جمع آوری اطلاعات -
- ۸۶.....روایی ابزار اندازه گیری -
- ۸۷.....پایایی ابزار اندازه گیری -
- ۸۹.....آموزش معلمان درگیر با تحقیق -
- ۹۰.....روش های آماری -

فصل چهارم، تجزیه و تحلیل آماری داده ها

- مقدمه..... ۹۳
- طبقه بندی، تلخیص و توصیف داده ها..... ۹۴
- تجزیه و تحلیل داده ها..... ۱۰۱
- آزمون فرضیه ها..... ۱۱۰

فصل پنجم، بحث و نتیجه گیری

- مقدمه..... ۱۱۸
- خلاصه نتایج پژوهش..... ۱۱۹
- بحث و نتیجه گیری یافته های پژوهش..... ۱۱۹
- پیشنهادهای اجرایی حاصل از نتایج پژوهش..... ۱۲۳
- پیشنهادهایی برای پژوهش های آتی..... ۱۲۵
- منابع..... ۱۲۷
- پیوست..... ۱۳۷

فهرست اشکال و نمودارها

صفحه	عنوان
۴۳.....	- شکل ۱-۲، نقش ارزشیابی آغازین در تصمیمات آموزشی.....
۶۱.....	- شکل ۲-۲، نمایش سیستم بازخوردی.....
۱۰۲.....	- نمودار ۱-۴، مقایسه نمرات پیش آزمون چهار گروه مورد مطالعه.....
۱۰۴.....	- نمودار ۲-۴، مقایسه نمرات پس آزمون چهار گروه مورد مطالعه.....

فهرست جدول ها

عنوان	صفحه
- جدول ۱-۱، طرح روش تحقیق مورد استفاده در این پژوهش.....	۱۲
- جدول ۱-۲، ویژگی های مختلف انواع ارزشیابی های آموزشی با توجه به هدف و زمان.....	۴۷
- جدول ۱-۴، نمرات حاصل از پیش آزمون گروه آزمایشی اول.....	۹۴
- جدول ۲-۴، نمرات حاصل از پس آزمون گروه آزمایشی اول.....	۹۴
- جدول ۳-۴، شاخص های آمار توصیفی برای نمرات پیش آزمون و پس آزمون گروه آزمایشی اول.....	۹۵
- جدول ۴-۴، نمرات حاصل از پیش آزمون گروه آزمایشی دوم.....	۹۶
- جدول ۵-۴، نمرات حاصل از پس آزمون گروه آزمایشی دوم.....	۹۶
- جدول ۶-۴، شاخص های آمار توصیفی برای نمرات پیش آزمون و پس آزمون گروه آزمایشی دوم.....	۹۷
- جدول ۷-۴، نمرات حاصل از پیش آزمون گروه آزمایشی سوم.....	۹۷
- جدول ۸-۴، نمرات حاصل از پس آزمون گروه آزمایشی سوم.....	۹۸
- جدول ۹-۴، شاخص های آمار توصیفی برای نمرات پیش آزمون و پس آزمون گروه آزمایشی سوم.....	۹۸
- جدول ۱۰-۴، نمرات حاصل از پیش آزمون گروه کنترل.....	۹۹
- جدول ۱۱-۴، نمرات حاصل از پس آزمون گروه کنترل.....	۱۰۰
- جدول ۱۲-۴، شاخص های آمار توصیفی برای نمرات پیش آزمون و پس آزمون گروه کنترل.....	۱۰۰
- جدول ۱۳-۴، خلاصه اطلاعات تحلیل واریانس یک راهه مربوط به مقایسه میانگین های پیش آزمون چهار گروه مستقل.....	۱۰۲
- جدول ۱۴-۴، خلاصه اطلاعات تحلیل واریانس یک راهه مربوط به مقایسه میانگین های پس آزمون چهار گروه مستقل.....	۱۰۵
- جدول ۱۵-۴، مقایسه چندگانه میانگین های چهار گروه به روش آزمون توکی.....	۱۰۷
- جدول ۱۶-۴، گروه های همگن و غیرهمگن بر اساس آزمون توکی و	

- ۱۱۰..... میانگین نمرات پس از آزمون
- جدول ۱۷ - ۴، آزمون گروه های مستقل..... ۱۱۲
- جدول ۱۸ - ۴، مقایسه گروه های آزمایشی اول و دوم..... ۱۱۳
- جدول ۱۹ - ۴، خلاصه اطلاعات جمع آوری شده از مقایسه
گروه های آزمایشی دوم و سوم..... ۱۱۵

فصل اول :

طرح تحقیق

التحقیق افضل العمل.

امام علی (ع)

مقدمه

نظام آموزش و پرورش که از نهادهای اجتماعی است و در جهت تحقق اهداف خاصی فعالیت می‌کند، هرگز نمی‌تواند بی‌نیاز از ارزشیابی و امتحان باشد، لذا یکی از مسایل اساسی که در آموزش و پرورش کشور ما همیشه مطرح بوده، موضوع ارزشیابی و امتحان است.

بنابراین در هر نظام آموزشی معلمان برای تعیین رابطه بین تواناییها و فعالیت‌های آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان، و تغییراتی که در رفتار آنان حاصل شده و نیز به منظور پیش‌بینی و کنترل موقعیت‌های آموزشی و مواردی دیگر ارزشیابی را انجام می‌دهند که برخی از این مقاصد به شرح زیر است: